

Vanhusneuvosto 2021–2025

Muistio

3/2022

Lahden vanhusneuvosto

Aika: 22.2.2022 klo 10.00 – 12.10

Paikka: Fellmannia, kokoustila Opus, 2. krs

Läsnä:

Inga-Maija Hyppölä puheenjohtaja

Pirkko Aulén varajäsen

Minna Heikkinen jäsen

Vesa Halme jäsen

Kari Känkänen jäsen

Seppo Häyrinen jäsen, Lahden eläkkeensaajat ry

Pentti Vilmi jäsen, Nastolan eläkkeensaajat ry

Leena Sorvali jäsen, Lahden kansalliset seniorit ry

Kaija Koljonen jäsen, Eläkeliiton Lahden yhdistys

Vuokko Kautto jäsen, Lahden eläkeläiset ry

Kari Kempas jäsen, Päijät-Hämeen muistiyhdistys ry

Marja Mikola ehkäisevän mielenterveys- ja päihdetyön koordinaattori

Terhi Takala sihteeri

Poissa: lida Hovi, varapuheenjohtaja

Asiantuntijat:

Päivi Pitkänen erityisasiantuntija, osallisuus ja hyvinvointi, Lahden kaupunki. WHO:n ikäystävällinen kuntaverkosto ja ikääntyneiden palveluopas, klo 10.00 - 11.01/4 §

Päivi Vihma suunnittelijaopettaja, Wellamo-opisto. Wellamo-opiston opetustoiminta ikäihmisten näkökulma huomioiden, klo 11.35 - 12.03/8 §

Vanhusneuvosto 2021–2025

1 § Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti läsnäolijat tervetulleiksi.

2 § Läsnäolijoiden toteaminen

Todettiin läsnäolijat. Varapuheenjohtaja Iida Hovi oli poissa kokouksesta, hänen tilallaan oli varajäsen Pirkko Aulén.

3 § Edellisen kokouksen muistion hyväksyminen

Hyväksyttiin edellisten kokousten eli 18.1. ja 3.2.2022 muistiot.

4 § WHO:n ikäystävällinen kuntaverkosto ja Ikääntyneiden palveluopas

Erytysiantuntija Päivi Pitkänen kertoi tämän hetken tilanteesta molempien osalta.

WHO:n ikäystävällinen kuntaverkosto:

Lahden kaupungin vanhusneuvosto on kokouksessaan 19.3.2021 tehnyt aloitteen Lahden kaupungin liittymisestä Ikäystävällinen kunta -verkostoon. Osallisuuden ja hyvinvoinnin jaosto on 21.4.2021 merkinnyt aloitteen ja siitä annetun lausunnon tiedokseen sekä esittänyt kaupunginhallitukselle Lahden kaupungin liittymistä Ikäystävälliseen kuntaverkostoon, josta kaupunginhallitus teki päätöksen 3.5.2021.

Ikäystävällisen kunnan kehittämisen prosessiin kuuluu eri sidosryhmien mukaan ottaminen, tarpeiden kartoitus, toimintasuunnitelman laatiminen sekä vastuiden ja resurssien määrittely. Keskeistä on myös toiminnan arviointi yhdessä kaikkien osapuolien kanssa, laaja verkostoyhteistyö ja poliittinen sitoutuminen. Liittyminen Ikäystävällinen kunta -verkostoon edellyttää kaupungin eri palvelualueiden ja muiden yhteistyötahojen sitoutumista ja resursointia tähän toimintaan. Ikäystävällisyys ulottuu mm. asumiseen, kaavoitukseen, liikenteeseen, liikunta- ja kulttuuripalveluihin, sosiaali- ja terveyspalveluihin sekä päätöksentekoon.

Vanhusneuvosto 2021–2025

Todettiin, että kehityspalveluiden kanssa on pidetty palaveri 23.1.2022 aiheeseen liittyen ja että hakemus lähtee eteenpäin tulevana perjantaina.

Keskustelussa tuli esiin, että

- kaupungin tulee ottaa ikäystävällisyys huomioon esim. kaavoituksessa ja tehdään yhä enenevässä määrin kohderyhmien osallistamista ja kuulemista päätöksenteon eri vaiheissa,
- onko työryhmissä kohderyhmän edustajaa mukana? kohderyhmä voisi olla keskiössä, tulisi kuunnella kohderyhmän henkilöitä esim. vanhusneuvostoa,
- hyvinvointisuunnitelman ja vammaispoliittisen ohjeistuksen laatimisessa on ollut edustus mm. yhdistysten kautta,
- kysyttäisiin muiden kuntien/kaupunkien vanhusneuvostoista, miten siellä asiaa hoidetaan ja voitaisiin toteuttaa myös Lahdessa, työtä voisi jakaa neuvoston jäsenten kesken.

Ikääntyneiden palveluopas:

Vanhusneuvosto on kokouksessaan 13.4.2021 päättänyt lähettää osallisuuden ja hyvinvoinnin jaostolle aloitteen liittyen ikääntyville postitettavaan puhelinluetteloon. Aloitteen taustalla on kuntalaisen yhteydenotto, jossa toivotaan, että kaupunki keräisi ikäihmiselle suunnatut palvelut ja niiden yhteystiedot (puhelinnumero ja osoite) yhteen paikkaan ja jakaisi ne kirjelähetyksinä kotiin kaikille 70 + vuotiaille. Jaosto antoi lausuntonsa kokouksessaan 27.5.2021.

Ikääntyneiden palveluneuvonta julkaisee vuosittain Päijät-Hämeen hyvinvointiyhtymän ja Heinolan alueelle suunnatut Ikäihmisten palveluoppaat. Lahden opas on tämän muistion liitteenä.

Opas löytyy sähköisenä versiona myös osoitteesta

<https://ikaantyneidenpalveluneuvonta.fi/palveluopas/> jossa on aina ajan tasalla oleva versio. Painettava versio päivitetään loppuvuodesta.

Todettiin, että tällä hetkellä yli 70-vuotiaita on 21.000 henkilöä, ja kotitalouksia 16.000. Kustannusten vuoksi opasta ei ole mahdollista lähettää kotiin joka vuosi. Opasta viedään asiakasohjauskäyntien

Vanhusneuvosto 2021–2025

yhteydessä ikääntyneille, pyydettyäessä lähetetään myös omaisille. Opasta on jaossa myös mm. Palvelutorilla, kirjastoissa ja kuntoutussairaala Jalmarissa.

Käydyssä keskustelussa todettiin, että vanhusneuvoston tarkoituksena oli saada opas, josta löytyy helposti keskeiset puhelinnumerot, esim. mistä saa lääkäriajan. Phhykyn sivuilta tietoja on hankala löytää. Jäsenet pitivät opasta ihan hyvänä tietopakettina omaisille, joskin vähän raskassoutuisena. Oppaasta tulisi löytyä selkeästi puhelinnumerot, joihin otetaan yhteyttä, ettei turhaan kuormiteta ja ruuhkauteta soittamalla väriin numeroihin. On vaikeaa hahmottaa eroa mikä on Päijät-Sote, mikä on Lahden sote-keskus, mikä on Harjun terveys jne. Päijät-Hämeen Ikääntyneiden palveluneuvonnon puhelinnumero on yleisesti hyvä yhteysnumero. Viranomaistahon on ohjattava oikeaan numeroon. Todettiin, että oppaasta voi antaa palautetta Phhykyyn ja että asian voisi ottaa Phhykyn vanhusneuvoston kokoukseen esille.

Todettiin, että Lahden kaupungin tiedotuslehti Kaupunkilaiseen voisi kerätä tietoa. Lehti ilmestyy jatkossa kaksi kertaa vuodessa. Puhelinnumerot voivat tuki lyhyessä ajassa muuttua.

Vanhusneuvoston sivuille tallennetaan linkki oppaan sivuille. Keskustellaan viestinnän kanssa, minne muualle kaupungin www-sivuille sen voisi tallentaa.

5 § Sidosryhmäkuulumiset

Alueelliset vanhus- ja vammaisneuvostot on valittu Phhykyn hallituksessa 14.2.2022 (§ 14). Neuvostot pitävät neljä kokousta vuoden aikana, toimintasääntöä aletaan valmistella. Valintapäätös:

<https://phhyky-julkaisu.tweb.fi/ktwebscr/files/show?doctype=3&docid=565182>

Eläkeliiton kokouksessa oli ollut esillä huoli-ilmoitus, jonka avulla voi ottaa yhteyttä itse tai toisen henkilön puolesta ikäihmisten palveluihin liittyvissä asioissa. Hämeen eläkeläisjärjestöjen neuvottelukunnan kannanotto on ollut Etelä-Suomen Sanomissa.

Vanhusneuvosto 2021–2025

Takataskun toiminta jatkuu edelleen. Myös digikinkerit jatkuvat, niiden suosio on ollut hyvä.

Muistiyhdistys kävi tammikuun neuvoston kokouksessa. LAB-korkeakoulussa yhteistyötä sosiaalialan yrityksiin, 40 pienyritystä mukana.

6 § Vierailupyyntö kertomaan vanhusneuvoston toiminnasta Mukkulan Puuhapirtin senioriväelle

Jäsen Leena Sorvali ja pj. Inga-Maija Hyppölä menevät esittelemään vanhusneuvoston toimintaa Mukkulan Puuhapirtin senioriväellä tiistaina 15.3.2022 klo 12.15. Kokoontumispaikka on Mukkulan kirkko, yhteyshenkilö on Marja Vilkama. Samassa yhteydessä todettiin, että vanhusneuvoston toiminnasta voisi luoda yhteisen esittelyrunгон, jota esitellä vastaavissa tilaisuuksissa. Puheenjohtaja tekee diaesityksen Eläkkeensaajien tilaisuuteen.

7 § Vanhusneuvoston toimintasuunnitelma ja toteuma vuosille 2021 - 2025

Marja Mikola esitteli toimintasuunnitelma ja toteumaluonnosta, joka on tehty edellisen kokouksen keskustelun pohjalta. Jatkossa ylläpidetään koontiä, johon kerätään tiedot mitä on tehty ja mitä tehdään tulevaisuudessa (aloitteet, kannanotot, viestinnän vahvistaminen, nettisivujen ylläpito, mediayhteistyö jne.)

Keskustelu:

- koontiä todettiin olevan erittäin hyvä, se päivittyy koko ajan ja muistetaan, mitä on tehty ja luvattu tehdä
- koontiä täydentää hyvin esittelydioja, kun neuvoston toimintaa menee esittelemään eri tahoille
- tilaisuuksissa voisi laskea osallistujamäärät, jotka voidaan lisätä koontiin
- vuoden lopussa koontiä julkaistaan nettiin, se on julkaisukelpoinen heti
- vanhusneuvoston jäsenet voivat ehdottaa esittelijöitä, joita haluavat kokouksiin

Vanhusneuvosto 2021–2025

Aloite-ehdotusten ja kannanottojen jatkotyöstämisestä sopiminen

- palveluliiketeen edistämisen lausunto käsittelyyn seuraavaan neuvoston kokoukseen 23.3.
- seuraavaan kokoukseen uudestaan esille osallistumisoikeus lautakuntien kokoukseen
- kun aluevaltuusto aloittaa, niin sitä kautta voisi saada väylän, missä ehdottaa asioita. Terveiden ja hyvinvoinnin edistämisen lautakunta voisi esimerkiksi olla sellainen.

8 § Wellamo-opiston opetustoiminta ikäihmisten näkökulma huomioiden

Kuultiin asiantuntijana suunnittelijaopettaja Päivi Vihmaa. Esittelydiat ovat tämän muistion liitteenä. Kevään 2022 tarjonnasta nostettiin esille: Kielikahvilat, Muistipaletti, Digiklinikat, Juttutupa afaatikoille, Aktivoivaa toimintaa: nettisivuilta löytyy jumppavideoita: <https://peda.net/wellamo-opisto/ltjt/terveys-ja-hyvinvointi/atklvs>

9 § Muut asiat

- Vammaisneuvostolta oli tullut tiedustelu, halutaanko pitää **vanhus-, vammaisneuvoston ja nuorisovaltuuston yhteiskokous**. Aiemmin on pidetty yhteiskokous vammaisneuvoston kanssa, mutta ei nuorisovaltuuston kanssa. Vanhusneuvosto piti ideaa hyvänä. Vanhusneuvostolle sopii, että kokous pidetään esim. klo 16.30, jolloin vammaisneuvosto yleensä kokoontuu. Marja Mikola ilmoittaa vammaisneuvoston valmistelijalle.

- Uusi **iäkkäille tarkoitettu virikkeellinen tv-kanava** näkyy Päijät-Hämeessä, Päijät-Sote mahdollistaa KotiTV-kanavan näkyvyyden Päijät-Hämeen alueella. Lisätietoja tv-kanavasta nettisivuilla: <https://www.phhyky.fi/fi/uusi-iakkaille-tarkoitettu-virikkeellinen-tv-kanava-nakyy-pajjat-hameessa/>

10 § Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12.10

Muistion vakuudeksi:

Vanhusneuvosto 2021–2025

Terhi Takala
sihteeri